

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นมี 23 คน ประกอบด้วย บุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 8 คน และผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 12 คน ผลการสัมภาษณ์นำเสนอ ดังนี้

4.1 ผลการสัมภาษณ์บุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

4.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่

4.3 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่

4.1 ผลการสัมภาษณ์บุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

บุคลากรเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. นักสังคมสงเคราะห์ ปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ มาเป็นระยะเวลา 5 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท

2. ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ ปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ มาเป็นระยะเวลา 4 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

3. เจ้าหน้าที่งานธุรกิจ ปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ มาเป็นระยะเวลา 1 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท

4.1.2 ผลจากการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่า การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ถือว่าส่งผลดีต่อผู้สูงอายุมากกว่าเมื่อก่อนที่ยังไม่มีโครงการหรือนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งโดยรวมแล้วเบี้ยยังชีพสามารถสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้โดยรับทราบถึงสิทธิที่พึงมีในการแจ้งความประสงค์ที่จะขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สามารถนำเงินสวัสดิการที่ได้รับมาช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายประจำวันได้ มีการพบปะสังสรรค์ในเพื่อนกลุ่มวัยเดียวกัน ตลอดจนส่งผลให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในชุมชนในการเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น การจัดทำประชาคม การระดมความคิดเห็นต่างๆ เป็นต้น

4.1.3 การดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือผู้สูงอายุด้านอื่นๆ ของเทศบาลนครเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่า นอกจากสวัสดิการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุจะได้รับเป็นรายเดือนๆ ละ 500 บาท เทศบาลนครเชียงใหม่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกชุมชนในพื้นที่จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แยกออกเป็นตามเขตพื้นที่ซึ่งโดยมากจะยึดเอาเขตพื้นที่ชุมชน มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดกิจกรรมร่วมกันทั้งงานพิธีสำคัญ รวมถึงงานเทศกาลต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการก่อตั้งเป็นสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สงเคราะห์ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันในลักษณะการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้สูงอายุที่เสียชีวิตมีการเก็บเงินค่าบำรุงเป็นรายเดือนตามระเบียบการฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุที่เสียชีวิตได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินค่าจัดการศพตามประเพณีรายละ 2,000 บาท เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศพ แก่ครอบครัวผู้สูงอายุ

4.1.4 การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ กล่าวว่า ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เทศบาลนครเชียงใหม่มีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบ่งออกเป็น สามรูปแบบคือ 1) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุงบประมาณของเทศบาลนคร 2) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากกรมประชาสงเคราะห์ และ 3) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายรัฐบาล ซึ่งถือได้ว่างบประมาณยังไม่เพียงพอ เนื่องจากเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่มีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก ประกอบกับภาระหน้าที่รับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงใหม่มีจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการจัดสรรงบประมาณไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย จึงส่งผลให้

งบประมาณเพื่อการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ยังมีปริมาณจำกัด ไม่สามารถเพิ่มจำนวน และให้
งบประมาณสนับสนุน ช่วยเหลือกิจกรรมผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

4.1.5 กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ
มีความคิดเห็นว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจะรับขึ้นทะเบียนให้แก่ผู้สูงอายุที่
อายุครบ 60 ปี ทุกคน กระบวนการคัดเลือก มีความเป็นธรรมและโปร่งใสในระดับหนึ่ง เนื่องจากมี
กระบวนการในจัดลำดับ ผู้มีสิทธิที่ได้รับเบี้ยยังชีพตามลำดับขั้นตอน คือ มีการทำประชาคมเพื่อ
จัดลำดับของผู้ที่มีฐานะยากจนหรือครอบครัวที่ยังไม่มีผู้ได้รับเบี้ยยังชีพให้ได้รับสิทธิก่อนเพื่อเป็น
การกระจายความเท่าเทียม เมื่อได้ลำดับของผู้มีสิทธิรับเบี้ยจากการทำประชาคมแล้วจะมีการ
ประกาศรายชื่อไว้ ณ สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นเวลา 15 วันหากไม่มีผู้ใดคัดค้านจะถือว่า
รายชื่อตามประกาศมีผลนับตั้งแต่นั้น แต่ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมในการประชาคมเป็นไปใน
ลักษณะของการขัดแย้งข้างมากทำให้ในบางครั้งเกิดปัญหาในการจัดเรียงลำดับผู้มีสิทธิเมื่อผู้สูงอายุ
มีระดับของความยากจนใกล้เคียงกัน

4.1.6 การเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพ

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ
กล่าวว่า ปัจจุบันกลไกหรือกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ
สวัสดิการเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่ ยังไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพอย่างเป็นรูปธรรม อาทิเช่น ด้านการตรวจสอบคุณสมบัติของ
ผู้สูงอายุที่ได้รับคัดเลือกได้รับเบี้ยยังชีพ การจ่ายเบี้ยยังชีพ การติดตามประเมินผลการจ่ายเบี้ยยังชีพ
การตรวจสอบคุณสมบัติได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่มาจาก ผู้บริหาร
หัวหน้าส่วนราชการ พนักงานเทศบาลเท่านั้น

4.1.7 การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุและคนในชุมชน

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ
กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่
นั้น มีการส่งหนังสือแจ้งไปยังผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปี แจ้งประธานชุมชนประกาศเสียงตามสาย
เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับทราบอย่างทั่วถึง นอกจากนี้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุ ในลักษณะของการขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับ
ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ และมีการติดประกาศข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นที่บอร์ดประชาสัมพันธ์

ณ สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางรายการสื่อสถานีวิทยุคลื่นกระจายเสียงชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลฯ อีกด้วย

4.1.8 ความสามารถของเทศบาลนครเชียงใหม่ในการให้บริการด้านการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง และครอบคลุม

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุกล่าวว่า ปัจจุบันการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่อาจไม่ครอบคลุมทั่วถึงเช่น ผู้สูงอายุที่กำลังจะอายุครบ 60 ปี เพราะเนื่องจาก พระราชบัญญัติการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุฯ ได้กำหนดให้มีการรับลงทะเบียน ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปีทำให้ไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุที่อายุครบ 60 ปีมาก่อนหน้าเดือนพฤศจิกายน นอกจากนี้สาเหตุที่จำนวนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพยังไม่ทั่วถึงเนื่องด้วยข้อจำกัดทางงบประมาณ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อยยังมีจำนวนไม่ทั่วในการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สูงอายุในเขตเทศบาล อีกทั้งสถานที่สำหรับให้บริการเช่นการนัดประชุมชี้แจงเรื่องเบี้ยยังชีพ การจ่ายเงิน การติดต่อสอบถามยังมีข้อจำกัดควรจะมีศูนย์สำหรับประสานงาน เก็บรวบรวมเรื่องเบี้ยยังชีพเพื่อเป็นจุดในการให้บริการประชาชนไว้โดยเฉพาะเนื่องจากขณะนี้จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับสิทธิมีจำนวนมากทั้งของงบของเทศบาลและงบของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนซึ่งครอบคลุมจำนวนผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดการมีศูนย์ประสานงานที่จะช่วยให้งานด้านเบี้ยยังชีพเป็นระบบและสามารถดูแลกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

4.1.9 ความเหมาะสมของ จำนวนเงินเดือนละ 500 บาท ที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุแต่ละเดือน

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่า จำนวนเงินเดือนละ 500 บาท ที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุมีความเหมาะสมในเรื่องของงบประมาณ แต่สำหรับผู้สูงอายุแล้วจำนวนเงินเดือนละ 500 บาท ที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุแทบจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้น จำนวนเงิน 500 บาทอาจจะไม่สามารถแก้ปัญหาด้านค่าครองชีพให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ

4.1.10 ข้อจำกัดหรือปัญหาในการดำเนินการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุประสบปัญหาในการดำเนินการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

- เรื่องงบประมาณ ยังเป็นปัญหาหลักเนื่องจากงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ

- ผู้ประสานงานเรื่องเบี้ยยังชีพที่ดีทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบซึ่งมีจำนวนน้อยหากเทียบกับพื้นที่เขตเทศบาล

- ผู้นำชุมชนซึ่งบางชุมชนยังมีปัญหาในการแจ้งข่าวสาร คือจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่เฉพาะพวกพ้อง หรือผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยใกล้เคียงเท่านั้น

- การจัดระบบฐานข้อมูล เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุมีมากและความคับแคบในเรื่องของสถานที่ทำให้มักจะเกิดปัญหาการสูญหายในการจัดเก็บเอกสาร

- การติดตามประเมินผล การดำเนินงานเรื่องเบี้ยยังชีพเป็นไปในลักษณะการจ่ายแล้วก็จบกระบวนการแต่ก็จะไม่มีการติดตามประเมินผลเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไปข้างหน้า

- ไม่สามารถติดต่อสื่อสารไปยังผู้สูงอายุที่มีชื่ออยู่ในเขตเทศบาลแต่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล

4.1.11 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ มีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังนี้

- ควรมีการจัดระบบการลงทะเบียนให้แก่ผู้สูงอายุที่กำลังจะอายุครบ 60 ปี เมื่อผู้สูงอายุอายุครบในเดือนใดก็ตาม หากผู้สูงอายุเสียชีวิตในรายเก่าควรมีการคัดเลือกผู้สูงอายุขึ้นมาแทน โดยการประชุมของชุมชนให้เหมือนในระบบการจ่ายเดิม

- ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ผู้นำชุมชนและประชาชนเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ญาติพี่น้อง คนรู้จักผู้สูงอายุที่คอยโอกาส อาศัยตามลำพัง ได้นำผู้สูงอายุเข้ารับเบี้ยยังชีพ

- มีศูนย์จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำชุมชน เพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตลอดจนทำหน้าที่เยี่ยมเยียน ประเมินผลการนำเบี้ยยังชีพไปใช้ของผู้สูงอายุ ตลอดจนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านอื่น ๆ ด้วย

- การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในเทศบาลและหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ให้มีความชัดเจนและทั่วถึง

4.1.12 ข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการในด้านอื่นๆ แก่ผู้สูงอายุ

เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นว่า การจัดสวัสดิการในด้านอื่นๆ แก่ผู้สูงอายุนั้น ควรมีการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะไร้ที่พึ่งพิง มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญ จะเป็นอีกด้านหนึ่งในการช่วยกระตุ้นให้ประชาชนที่อยู่ในวัยทำงาน มีการออมเงินแบบผูกพันระยะยาวมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นมาตรการเสริมสำหรับรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบของประเทศไทยในระยะอีก 15-20 ปีข้างหน้า อีกทั้งมีการจัดตั้งกองทุนเงินกู้ยืมสำหรับให้บริการผู้สูงอายุ เนื่องจากยังมีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ยังสามารถประกอบอาชีพได้แต่ไม่มีเงินสำหรับนำไปเป็นทุนตั้งต้นในการประกอบอาชีพ

4.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์

คนที่ 1 ตำแหน่งประธานชุมชนและประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 20 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

คนที่ 2 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 10 ปี และจบการศึกษาระดับม.ศ. 3

คนที่ 3 ตำแหน่งประธานชุมชนและประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 8 ปี และจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

คนที่ 4 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

คนที่ 5 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 5 ปี และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

คนที่ 6 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 6 ปี และจบการศึกษาระดับอนุปริญญา

คนที่ 7 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 7 ปี และจบการศึกษาระดับอนุปริญญา

คนที่ 8 ตำแหน่งประธานชุมชน ปฏิบัติงานเป็นผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี และจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4.2.2 บทบาทหรือการสนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุในชุมชน

บทบาทหรือการสนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุในชุมชนของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ จะมีบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวก โดยเริ่มแรกจะร่วมดำเนินการจัดทำประชาสังคมในชุมชนร่วมกับเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ โดยเข้าไปปรับเงินเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางมารับได้ด้วยตนเอง การนำข่าวสารต่างๆ ไปประชาสัมพันธ์ในชุมชนให้กลุ่มผู้สูงอายุได้รับทราบ ตลอดจนนำความต้องการ ปัญหา ความคิดเห็นของผู้สูงอายุไปนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ให้พิจารณาและช่วยเหลือผู้สูงอายุต่อไป

4.2.3 ความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่า การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ ถือเป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ในระดับหนึ่ง เงินจำนวน 500 บาท ต่อเดือนที่จ่ายให้ผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุสามารถนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ แต่อาจจะไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ตลอดเดือน และสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำ อยู่ตามลำพัง ถือว่าช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้มาก เพราะแต่ก่อนที่ยังไม่มีเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีความเป็นอยู่ที่ลำบาก ไม่มีรายได้ แต่พอมีโครงการนี้ขึ้นมา ก็ช่วยให้ผู้สูงอายุมีเงิน ในการใช้ดำรงชีพและช่วยบรรเทาความเดือนร้อนที่เคยประสบได้

4.2.4 ความคิดเห็นต่อข้อจำกัดหรือปัญหาในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นต่อข้อจำกัดหรือปัญหาในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่สรุปได้ว่า

- งบประมาณที่จัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละเดือนมีน้อยเกินไป ซึ่งควรจัดสรรให้ผู้สูงอายุประมาณ 1,500 – 3,000 บาทต่อเดือน ถึงจะเหมาะสม และเพียงพอต่อการดำรงชีพในแต่ละเดือน
- เทศบาลไม่มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เข้าพบปะ เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เพื่อติดตามความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ
- ระเบียบ หลักเกณฑ์ในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุล่าช้า ยุ่งยาก
- เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพของเทศบาลมีน้อย ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ไม่เพียงพอต่อการให้บริการผู้สูงอายุ

- ไม่มีโครงการที่ให้การสนับสนุนการมีรายได้เสริมแก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำ
- เนื่องจากเทศบาลนครเชียงใหม่มีเขตปกครองและประชากรอาศัยในพื้นที่จำนวนมาก

ประกอบกับมีงบประมาณด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพจำกัด จึงส่งผลให้ไม่สามารถคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพได้อย่างทั่วถึง

4.2.5 ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่

ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนหนึ่งไม่แน่ใจว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่มีความโปร่งใส เป็นธรรมหรือไม่ เนื่องจากผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุต่างก็ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ และกระบวนการตัดสินใจคัดเลือก พิจารณาผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพ ไม่ใช่อำนาจของใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น แต่มีคณะกรรมการ ผู้นำชุมชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเข้ามาควบคุม ดูแลทุกกระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพ

ขณะเดียวกันผู้นำชุมชนอีกส่วนหนึ่ง มีความคิดเห็นว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่ ยังไม่มีความเป็นธรรม เพราะพื้นฐานของสังคมไทยมีระบบอุปถัมภ์ เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่เว้นแต่การคัดเลือกผู้สูงอายุที่ผู้นำชุมชนบางชุมชนก็จะช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกให้ญาติพี่น้อง คนคุ้นเคยของตนเองให้ได้รับเบี้ยยังชีพ

4.2.6 ความคิดเห็นต่อความสามารถในการให้บริการด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความสามารถในการให้บริการด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ยังไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง เนื่องด้วยเทศบาลนครเชียงใหม่มีประชากรมาก งบประมาณที่จัดสรรมาช่วยผู้สูงอายุมีจำกัด จึงต้องมีการคัดเลือก จัดสรรให้ผู้สูงอายุเพียงบางส่วนเท่านั้น ในขณะที่ท้องที่ปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง พื้นที่เล็กมีประชากรน้อย ก็สามารถจัดสรรให้ผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่ได้ อีกทั้งคนที่ได้รับการจัดสรรเบี้ยยังชีพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น บางส่วนก็ประสบปัญหาความยากไร้น้อยกว่าอีกด้วย

4.2.7 ความคิดเห็นต่อจำนวนเงินเดือนละ 500 บาท ที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุแต่ละเดือน

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่า เงิน 500 บาทต่อเดือน พอหรือไม่นั้น ส่วนใหญ่บอกว่าไม่พอยุ่แล้ว เมื่อเทียบกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้นคนที่ได้รับก็คงต้องอยากได้เพิ่มเป็นธรรมดา แต่ก็ต้องขึ้นกับว่างบประมาณของประเทศสามารถจัดสรรให้ได้หรือไม่ ขณะเดียวกันความต้องการงบประมาณสำหรับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ก็มีจำนวนมาก ขณะเดียวกัน หากมองถึงเป้าหมายของการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น ทำให้ผู้ชรา มีสุขภาพแข็งแรง มีอาหารการกิน และมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ถือได้ว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จได้ เนื่องจากเงินจำนวน 500 บาท ยังไม่เพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ครบทุกด้านได้

4.2.8 การจัดทำประชาคมหมู่บ้านเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นว่า การจัดทำประชาคมหมู่บ้านเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งกระบวนการจัดทำประชามนั้น ถือเสียงส่วนใหญ่ในชุมชน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการคนในคนหนึ่ง ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า มีความมั่นใจในกระบวนการจัดทำประชาคมว่ามีความเป็นธรรม ปราศจากอำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงได้ เนื่องด้วยทุกขั้นตอนดำเนินการอย่างเปิดเผย ทำในที่สาธารณะ คนในชุมชนเข้าร่วมอย่างทั่วถึง ซึ่งมั่นใจได้ว่า การจัดทำประชาคมคัดเลือกผู้สูงอายุเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้สูงอายุทั้งที่ผ่านการคัดเลือก และที่ไม่ผ่านการคัดเลือกด้วย

4.2.9 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในด้านการจัดสวัสดิการ เบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ ได้มีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนา ในด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ของเทศบาลควรจัดส่งทีมงานลงพื้นที่ ตรวจสอบความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเป็นประจำ เพื่อตรวจสอบสภาพร่างกาย สอบถามความคิดเห็น ความต้องการการช่วยเหลือด้านต่างๆ
- ควรมีการพิจารณาปรับค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายुरายเดือน เดือนละ 500 บาท เป็น 1,500 – 3,000 บาท ตามสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละคน
- ควรขยายการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง
- ควรปรับปรุงระบบการจ่ายเบี้ยยังชีพให้มีความรวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ซับซ้อนลง

- การจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ประสบผลสำเร็จ ควรเน้นการฟื้นฟูและพัฒนาในด้านอื่นๆ พร้อมกันไปด้วย เช่น การพัฒนา ส่งเสริมอาชีพเสริมให้แก่ผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ ด้วย

4.2.10 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

ผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์ ได้มีข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ดังนี้

- ควรส่งเสริมศักยภาพและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เช่น ส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวด้วยการให้ความรู้ในการดูแล สนับสนุนปัจจัยในการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพ เป็นต้น
- ควรส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนเช่นกลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ และภาคเอกชน จัดทำเป็นบ้านพักหลังเล็ก ๆ ในชุมชน สำหรับผู้สูงอายุที่มีความเดือดร้อน ขาดที่พักพิง
- ควรจัดบริการที่หลากหลายวิธีการ เช่น มีบริการดูแลผู้สูงอายุให้ที่บ้านเป็นครั้งคราวโดยใช้อาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว

4.3 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์

คนที่ 1 อายุ 64 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับน้องและหลาน ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 4 ปี

คนที่ 2 อายุ 78 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 4 ปี

คนที่ 3 อายุ 73 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 3 ปี

คนที่ 4 อายุ 64 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านคนเดียวไม่มีญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 2 ปี

คนที่ 5 อายุ 69 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 5 ปี

คนที่ 6 อายุ 70 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับน้อง ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 5 ปี

คนที่ 7 อายุ 76 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 4 ปี

คนที่ 8 อายุ 68 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กรรยา ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 5 ปี

คนที่ 9 อายุ 66 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่สามิ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 3 ปี

คนที่ 10 อายุ 80 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่ญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 6 ปี

คนที่ 11 อายุ 64 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่ญาติ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 3 ปี

คนที่ 12 อายุ 63 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หลานและลูก ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่มาเป็นระยะเวลา 3 ปี

4.3.2 ความคิดเห็นต่อผลจากการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เงินเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากเทศบาลนครเชียงใหม่ ถือว่าช่วยและบรรเทาความเดือนร้อนของผู้สูงอายุได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้นำเงินเบี้ยยังชีพที่ได้รับมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ซื้ออาหาร จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ทั้งนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ทำงาน อยู่บ้านเฉยๆ ต่างก็มีความคิดเห็นว่า เงินเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากเทศบาลฯ ช่วยให้เราสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในแต่ละเดือน ถึงแม้จะไม่เพียงพอ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็พยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด ผู้สูงอายุบางคนก็ได้รับความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายจากญาติพี่น้อง ลูกหลานบ้าง นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้เทศบาลจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาพบปะ พูดคุย ดูแลความเป็นอยู่ให้มากกว่านี้ เพราะผู้สูงอายุบางคนเดินหรือออกไปไหนก็ไม่ได้ บางคนก็จำเป็นต้องได้รับความดูแลเป็นพิเศษ หหาอาหาร หรือทำกับข้าวกินเองไม่ได้ ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้ควรได้รับเบี้ยยังชีพที่เหมาะสม เพียงพอกับความจำเป็นอยู่ด้วย นอกจากนี้แล้ว ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุต่อไป เพราะเป็นสวัสดิการที่ดี ช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

4.3.3 อุปสรรค หรือปัญหาในการเข้ารับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกับเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความคิดเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้ารับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกับเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่คือ ผู้สูงอายุบางคนอ่านหนังสือไม่ได้ เพราะไม่ได้เรียนหนังสือมา จึงไม่สามารถอ่านเอกสารหรือข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่เทศบาลประกาศ หรือชี้แจงเกี่ยวกับการรับเบี้ยยังชีพ นอกจากนี้ผู้สูงอายุบางราย มีอายุมากไม่สามารถ

ช่วยเหลือตนเองได้ จึงทำให้ไม่สามารถเดินทางมารับบริการเบี้ยยังชีพด้วยตนเองได้ ตลอดจนไม่สามารถติดต่อรับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพที่เทศบาลฯ ได้ ขณะที่การทำงานจ่ายเบี้ยยังชีพของเทศบาลเป็นแบบตั้งรับ คอยแต่ให้ผู้รับบริการมารับบริการเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีการลงพื้นที่ เข้าพบปะเยี่ยมความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง จึงทำให้ไม่ทราบความเป็นอยู่ ความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ ทั้งนี้มีผู้สูงอายุบางราย อาศัยอยู่กับลูก หลาน มีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ลำบาก แต่ได้รับเบี้ยยังชีพ ขณะที่ผู้สูงอายุบางรายมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน อยู่ตามลำพัง ไม่มีคนดูแล ไม่มีรายได้ ไม่ได้ทำงาน กับไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม เพียงพอ ซึ่งปัญหานี้เทศบาลฯ ต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เข้ามาดูแล รับฟังข้อคิดเห็นของผู้สูงอายุด้วย

4.3.4 ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกผู้อายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่

ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกผู้อายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า กระบวนการคัดสรรของเทศบาลมีความเหมาะสมดีแล้ว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ขณะที่ผู้สูงอายุบางรายมีความคิดเห็นว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุยังไม่เหมาะสมเพราะเทศบาลฯ ไม่ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ ตรวจสอบความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ที่ยื่นเอกสารขอรับเบี้ยยังชีพ และมีผู้สูงอายุบางรายมีความเป็นอยู่ที่ดี มีญาติพี่น้อง ลูกหลานคอยดูแลตลอดกับได้รับเบี้ยยังชีพด้วย ขณะที่ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้กลับได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสม เบี้ยยังชีพที่ได้รับก็ไม่เพียงพอกับความต้องการในการนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

4.3.5 การได้รับข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลนครเชียงใหม่เกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะไม่ได้เข้ารับจากเทศบาลโดยตรง แต่จะมีผู้นำชุมชน หรือประธานกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนไปรับมาจากเทศบาลฯ และนำมาประชาสัมพันธ์ให้กับสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนอีกทอดหนึ่ง ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีปัญหาในการรับข้อมูล ข่าวสารจากเทศบาลเท่าไร เพราะมีตัวแทนคอยเข้าไปรับและมาเผยแพร่อยู่แล้ว สำหรับผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ทางประธานกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนก็จะเข้าไปพบถึงบ้านอยู่แล้ว

4.3.6 ความคิดเห็นต่อจำนวนเงินเบี้ยยังชีพ เดือนละ 500 บาท ที่เทศบาลนครเชียงใหม่จ่ายให้แต่ละเดือน

ในประเด็นความคิดเห็นต่อจำนวนเงินเบี้ยยังชีพ เดือนละ 500 บาท ที่เทศบาลนครเชียงใหม่จ่ายให้แต่ละเดือน ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุส่วนหนึ่ง

มีความคิดเห็นว่า เบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาท เพียงพอกับการดำรงชีพ แต่ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด อดออม ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้มักจะมีคนดูแลที่เป็นญาติพี่น้อง ลูกหลานอยู่แล้ว จึงไม่ได้รับผลกระทบด้าน รายได้ แต่ผู้สูงอายุอีกกลุ่มหนึ่งมีความคิดเห็นว่า เบี้ยยังชีพที่ได้รับเดือนละ 500 บาท นั้นไม่เพียงพอ กับการดำรงชีพแต่ละเดือน เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มนี้ อยู่กันตามลำพัง ไม่มีญาติ พี่น้อง ลูกหลาน คอยดูแล จำนวนเงินเพียง 500 บาท จึงไม่เพียงพอกับการดำรงชีวิต

4.3.7 ความต้องการได้รับความช่วยเหลือ สันนิษฐานอื่นๆ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับคือ นอกจากจะ ได้รับสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพแล้ว เทศบาลนครเชียงใหม่ และภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มี สวัสดิการเพิ่มเติมด้วย เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีงานทำ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ไม่มีญาติ พี่น้อง ลูกหลานดูแลยามแก่ชรา สวัสดิการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับความช่วยเหลือ ได้แก่

- การฝึกอบรมอาชีพเสริมที่ทำงานอยู่กับบ้าน เพื่อให้มีรายได้เสริมในแต่ละเดือน
- การเดินทางด้วยรถสาธารณะฟรี
- การได้รับตรวจสุขภาพฟรีถึงบ้าน เพราะผู้สูงอายุบางรายเดินทางและช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้
- บ้านพักผู้สูงอายุ ที่เปิดให้ผู้สูงอายุไร้ญาติ อยู่ตามลำพังเข้าไปอยู่อาศัยได้ฟรี
- การเข้ารับบริการจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ควรมีช่องทางสำหรับผู้สูงอายุหรือให้ ผู้สูงอายุได้รับบริการก่อน เพราะผู้สูงอายุอื่น หรือนั่งรอเวลานานไม่ได้ เพราะสภาพร่างกายไม่ เอื้ออำนวย

4.3.8 ข้อเสนอแนะต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์ มีข้อเสนอแนะต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาล นครเชียงใหม่ สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

- ควรปรับค่าเบี้ยยังชีพรายเดือน ๆ ละ 500 บาทให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ ของผู้สูงอายุแต่ละคน เช่น ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้ มีญาติ พี่น้อง ลูกหลานคอยดูแล ก็จ่ายค่า เบี้ยยังชีพอีกอัตราหนึ่ง ส่วนผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง ไม่มีงานทำ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ก็ควรจ่ายอีก อัตราหนึ่งที่สูงกว่าผู้สูงอายุกลุ่มแรกทีกล่าวไว้
- เทศบาลฯ ควรเปลี่ยนการทำงานแบบตั้งรับมาลงพื้นที่เข้าพบปะ เยี่ยมเยือนผู้สูงอายุ ถึงบ้าน เพื่อรับทราบความเป็นอยู่ ความต้องการของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพิ่มจำนวนบุคลากร เจ้าหน้าที่สำหรับการลงพื้นที่ ทำงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ

- การพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพ ควรมีเกณฑ์การพิจารณาที่ยืดหยุ่น ในกรณีที่ผู้สูงอายุบางคน ไม่มีญาติ เอกสารถางราชการ เช่น ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวสุญหาย ตลอดจนผู้สูงอายุบางคนความจำเสื่อม จำอะไรไม่ได้ เทศบาลฯ ควรช่วยเหลือให้เหมาะสม เพราะ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้หาเอกสารทางราชการมายืนยันได้ยากลำบาก และไม่มีคนคอยประสานงานและช่วยเหลือ

สรุปในภาพรวมของผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ และผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์การศึกษาทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

1) ปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ พบว่า ข้อจำกัดหรือปัญหาในการดำเนินการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่อันดับแรกคือ เรื่องงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

กลุ่มผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นต่อข้อจำกัดหรือปัญหาในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่อันดับแรกคือ งบประมาณที่จัดสรรให้แต่ละเดือนมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เข้าพบปะ เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เพื่อติดตามความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ระเบียบ หลักเกณฑ์ในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุล่าช้า ยุ่งยาก เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพของเทศบาลมีน้อย เป็นต้น

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นว่า อุปสรรค หรือปัญหาในการเข้ามารับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกับเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในด้านการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่การทำงานจ่ายเบี้ยยังชีพของเทศบาลเป็นแบบตั้งรับ คอยแต่ให้ผู้รับบริการมารับบริการเพียงฝ่ายเดียว

2) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่

สำหรับแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ เสนอแนะว่า ควรมีการจัดระบบการลงทะเบียนให้แก่ผู้สูงอายุให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับจำนวนผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ผู้นำชุมชนและประชาชนเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง และมีศูนย์จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำชุมชน

กลุ่มผู้นำชุมชนเสนอแนะว่า ทางเทศบาลควรจัดส่งทีมงานลงพื้นที่ ตรวจสอบความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเป็นประจำ ปรับค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายเดือน เดือนละ 500 บาท เป็น 1,500 – 3,000 บาท ตามสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละคน เร่งดำเนินการขยายการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง และลดขั้นตอนการทำงานที่ล่าช้า ยุ่งยากลง

สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุเสนอแนะว่าควรปรับค่าเบี้ยยังชีพให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุแต่ละคน ควรเปลี่ยนการทำงานแบบตั้งรับมาลงพื้นที่เข้าพบปะ เยี่ยมเยือนผู้สูงอายุถึงบ้าน การพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพ ควรมีเกณฑ์การพิจารณาที่ยืดหยุ่น เป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่และผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า จากผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุส่งผลดีต่อผู้สูงอายุ ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายประจำวันได้ทำให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์ในเพื่อนกลุ่มวัยเดียวกัน ขณะเดียวกัน เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอ เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้การให้บริการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุม ทั่วถึง สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และผู้สูงอายุที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเห็นว่า เงินจำนวน 500 บาท ต่อเดือนที่จ่ายให้ ผู้สูงอายุสามารถนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ แต่อาจจะไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ตลอดเดือน และผู้สูงอายุบางรายเห็นว่า เงินที่ได้รับมากต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในแต่ละเดือน

สำหรับกระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น เจ้าหน้าที่เทศบาลนครเชียงใหม่ มีความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการประชาคมเป็นไปในลักษณะของการขัดแย้งข้างมากทำให้ในบางครั้งเกิดปัญหาในการจัดเรียงลำดับผู้มีสิทธิเมื่อผู้สูงอายุมีระดับของความยากจนใกล้เคียงกัน ขณะที่กลุ่มผู้นำชุมชน ยังไม่แน่ใจว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพของเทศบาลนครเชียงใหม่มีความโปร่งใส เป็นธรรมหรือไม่ เพราะผู้นำชุมชนบางชุมชนก็จะช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกให้ญาติพี่น้อง คนคุ้นเคยของตนเองให้ได้รับเบี้ยยังชีพ และสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุยังไม่เหมาะสม เพราะเทศบาลฯ ไม่ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ ตรวจสอบความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ที่ยื่นเอกสารขอรับเบี้ยยังชีพ และมีผู้สูงอายุบางรายมีความเป็นอยู่ที่ดี มีญาติพี่น้อง ลูกหลานคอยดูแลตลอดก็ได้รับเบี้ยยังชีพด้วย ซึ่งควรมีการตรวจสอบให้มากกว่านี้

ในประเด็นข้อจำกัดหรือปัญหาในการดำเนินการจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ จากข้อมูลของกลุ่มเจ้าหน้าที่เทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า มี

ข้อจำกัดหรือปัญหาในด้านงบประมาณที่มีไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีน้อย ไม่เพียงพอกับการดำเนินงาน สำหรับกลุ่มผู้นำชุมชน มีความคิดเห็นว่า งบประมาณที่จัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุในแต่ละเดือนมีน้อยเกินไป ไม่มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เข้าพบปะ เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เพื่อติดตามความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ระเบียบ หลักเกณฑ์ในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุล่าช้า ยุ่งยาก เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพของเทศบาลมีน้อย ไม่มีโครงการที่ให้การสนับสนุนการมีรายได้เสริมแก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำและยังไม่สามารถคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับกลุ่มผู้สูงอายุ ที่ให้ข้อมูลว่า การทำงานจ่ายเบี้ยยังชีพของเทศบาลเป็นแบบตั้งรับ คอยแต่ให้ผู้รับบริการมารับบริการเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีการลงพื้นที่ เข้าพบปะ เยี่ยมความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง จึงทำให้ไม่ทราบความเป็นอยู่ ความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ